

UPPTÄCK RÄTT UT TAL I ARAMEISKA

Ha ܗܐ

Tre ܬܪܝܬܐ

Tlotho ܬܠܘܬܗܘܬܐ

Hdo ܗܕܘܬܐ

Tarte ܬܪܬܐ

Tloth ܬܠܘܬܐ

Konun Haroyo ܟܘܢܘܢ ܗܪܘܝܘܬܐ

Sh'bot ܫܒܘܬܐ

Odor ܘܕܘܪܐ

Nison ܢܝܫܘܢܐ

Yovmo dHa b'chabo

ܝܘܒܡܘܢ ܕܗܐ ܒܚܒܘܐ

Sathvo

ܫܬܘܘܒܘܐ

Yovmo du tre

ܝܘܒܡܘܢ ܕܬܪܝܬܐ

Kayto

ܟܝܬܘܬܐ

Yovmo du tlotho

ܝܘܒܡܘܢ ܕܬܠܘܬܗܘܬܐ

Rabeh

ܪܒܘܬܐ

Yovmo d'arbo

ܝܘܒܡܘܢ ܕܐܪܒܘܬܐ

Tcherin

ܬܚܪܝܢܐ

Aram Baryamo

Tankar är osynliga, de flyger ut i luften, försvinner och glöms bort, ibland eller ofta för alltid. Våra närmaste tankar är det sällan man skriver ned och har ingen kännedom om hur de ser ut. Det är väldigt få och ganska sällan vi skriver på det talade arameiskan. Jag tänkte på de arameiska räknetalen som vi använder dagligen men aldrig skriver ned i bokstäver och vi vet inte hur de ser ut. Jag kall **fånga dem och skriva ned dem och se hur dem ser ut, tänkte jag**, det vill säga i bokstäver. När vi kommunicerar tänker vi inte på att uttrycka orden rätt, därför får orden en annan form. Skillnaden märker man när de skrivs ned. Det blev en fascinerande upptäckt när jag skrev ned de arameiska räknetalen i bokstavsform.

Vi räknar i både "Maskulinum" ha, tre, tlotho och "Femininum" hdo, tarte, tloth, och när vi räknar från 21, då säger vi; ha **vu** hisri, tre **vu** hisri eller hdo **vu** hisri, tarte **vu** hisri. Vi sätter alltid **vu** (och) mellan **entalen** och **tiootalen** när vi börjar räkna från ha **vu** hisri och uppåt, men utan att vi tänker på det när vi räknar muntlig. En annan upptäckt var att det tyska räknesättet är exakt likadant det arameiska när man börjar räkna från talet ha **vu** hisri, **ein und zwanzig** (21). Tyskans **und** är motsvarigheten till arameiskans **vu** och betyder **och**. När man räknar tänker man ofta på siffrorna i sifferform och inte i bokstavsform. När vi uttrycker dem då gör vi det i bokstäver/ord, men när vi skriver de så gör vi det oftast i siffror. Eftersom vi skriver dem sällan i bokstäver och har använt dem i århundraden så har de också förändrats i uttalet, t ex brukar vi egentligen säga **havhisri** istället för ha **vu** hisri.

Det är något liknande i dem svenska räknetalen också när dem skrivs ned och man börjar räkna från 21 och uppåt. Man kan säga **tjugi**ett eller tjugi-**o**-ett. Bokstaven **o** mellan entalen och tioalet kan ha uppstått från första början av ordet **och**. Troligen har man också räknat på svenska och använt ordet **och** mellan entalen och tiootalen, t ex: **tjugi och ett**, **tjugi och två** o s v..., men har förändrats till; **tjugioett** o s v... På grund av att man använder siffertalen allt för ofta och gjort det länge så har talens uttryck även förändrats här också till ett enda ord eller till ett uttal.

Men det allra fascinerande är att vi har ett medel vi kan uttryck våra tankar och känslor på, nämligen alfabetet. Med detta medel kan vi fånga våra tankar och känslor på och förmedlade dem vidare till andra. Hur vore möjligt för människan att kunna få kännedom om det förflutna om vi inte ett alfabet, som nästan alla folk i världen har, och kan fånga, uttrycka och förmedla sina tankar känslor med.

Maskulinum (huvve/hani-han/de här)

siffer/sifur ܘܢܘܢ ܘܢܘܢܐ 0

Ha ܗܐ Gabro/Gavro 1

Tre ܬܪܝܬܐ Hlayme 2

Tlotho ܬܠܘܬܗܘܬܐ Tayre 3

Arbo ܐܪܒܘܬܐ Susye 4

Hamcho ܗܡܚܘܬܐ Katune 5

Ichto ܝܚܬܘܬܐ Talye 6

Shavho ܫܘܘܬܐ Shamhe 7

Femininum (hiyya/hani-hon/de här)

Hdo ܗܕܘܬܐ Athto

Tarte ܬܪܬܐ Hlaymotho

Tloth ܬܠܘܬܐ Radayotho

Arbah ܐܘܪܒܐ Sustotho

Hamech ܗܡܚܘܬܐ Katunyotho

Sheth ܫܬܐ Tlithotho

Shvah ܫܘܘܬܐ Hvone

Tmenyo اَمْنِيَا	Yolufe	8
Tichho اَمْحَا	Melfone	9
HASRO اَمْحَا	Bote	10

Tmone اَمْنِيَا	Heze
Chah اَمْحَا	Melfonyotho
HSAR اَمْحَا	Yavne

När vi sedan börjar räkna från **hda h̄sar** (11) till **hisri** (20) då ändrar dessa niotal form **blandat** i både Femininum och Maskulinum, för att sedan återvända och räkna igen separat i Femininum och Maskulinum när vi kommer till **ha vu hisri** (21) och uppåt.

Femininum & Maskulinum

hinne/ hanek- de / de där

Hda h̄sar (f)	اَمْحَا	Gabre/Athtotho
Tra h̄sar (m)	اَمْحَا	Hlayme/Hlaymotho
Tlotha h̄sar (f)	اَمْحَا	Habuche/Radayotho
Arbah h̄sar (f)	اَمْحَا	Susye/Sustotho
Hamcha h̄sar (m)	اَمْحَا	Katune/Katunyotho
Ichta h̄sar (m)	اَمْحَا	Talye/Tlithotho
Shvah h̄sar (f)	اَمْحَا	Shamhe/Hvone
Tmona h̄sar (f)	اَمْحَا	Yolufe/Heze
Chah h̄sar (f)	اَمْحَا	Melfone/Melfonyotho
HISRI	اَمْحَا	Bote/Yavne

Maskulinum

Tyska

Transkription

Femininum

Ha vu hisri اَمْحَا	ein und zwanzig	en/ett och tjugio	Hdo vu hisri اَمْحَا
Tre vu hisri اَمْحَا	zwei und zwanzig	två och tjugio	Tarte vu hisri اَمْحَا
Tlotho vu hisri اَمْحَا	drei und zwanzig	tre och tjugio	Tloth vu hisri اَمْحَا
Arbo vu hisri اَمْحَا	vier und zwanzig	fyra och tjugio	Arbah vu hisri اَمْحَا
Hamcho vu hisri اَمْحَا	funf und zwanzig	fem och tjugio	Hamech vu hisri اَمْحَا
Ichto vu hisri اَمْحَا	sechs und zwanzig	sex och tjugio	Sheth vu hisri اَمْحَا
Shavho vu hisri اَمْحَا	sieben und zwanzig	sju och tjugio	Shvah vu hisri اَمْحَا
Tminyö vu hisri اَمْحَا	acht und zwanzig	åtta och tjugio	Tmone vu hisri اَمْحَا
Tichho vu hisri اَمْحَا	neun und zwanzig	nio och tjugio	Chah vu hisri اَمْحَا
TLETHI اَمْحَا	dreiBig	trettio	TLETHI اَمْحَا

<u>Ha</u> vu tlethi سٻ ٻه لڪڻا	ein und dreiBig	en/ett och trettio	<u>Hdo</u> vu tlethi سٻا ٻه لڪڻا
Tre vu tlethi ٻه ٻه لڪڻا	zwei und dreiBig	två och trettio	Tarte vu tlethi ٻه ٻه لڪڻا
Tlotho vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا	” ”	tre och trettio	Tloth vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Arbo vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		fyra och trettio	Arbah vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Hamcho vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		fem och trettio	Hamech vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Ichto vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		sex och trettio	Sheth vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Shavho vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		sju och trettio	Shvah vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Tminyo vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		åtta och trettio	Tmone vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
Tichho vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا		nio och trettio	Chah vu tlethi ٻه لڪڻا ٻه لڪڻا
ARBI ٻه لڪڻا	vierzig	fyrtio	ARBI ٻه لڪڻا
<u>Ha</u> vu arbi سٻ ٻه لڪڻا	ein und vierzig	en/ett och fyrtio	<u>Hdo</u> vu arbi سٻا ٻه لڪڻا
Tre vu arbi ٻه ٻه لڪڻا	zwei und vierzig	två och fyrtio	Tarte vu arbi ٻه ٻه لڪڻا
” ”	” ”	” ”	” ”

<u>HAMCHI</u> ٻه لڪڻا	femtio
ICHTI ٻه لڪڻا	sextio
SHAVHI ٻه لڪڻا	sjuttio
TMONI ٻه لڪڻا	åttio
TICHHI ٻه لڪڻا	nittio
MOU ٻه لڪڻا	hundra

Efter **Mou** (100) börjar nu räknesättet att ändras och man börjar med hundratalet först och sedan entalet. Och därefter från **Mou vu hda hsar** (111) börjar man räkna med hundratalet först, entalet efter och i tredje position kommer tiotalet.

Mou vu ha hundra och en/ett

مُحَالْ هَسِيْ

Mou vu tre hundra och två

مُحَالْ هَلْوَا

” ” ” ”

Mou vu hdo

مُحَالْ هَسِيْ

Mou vu tarte

مُحَالْ هَلْوَا

” ”

MOU VU HASRO hundra och tio

مُحَالْ هَسْرُو

MOU VU HSAR

مُحَالْ هَسْرُو

Från **Mou vu hda hsar** (111) börjar talen bestå av både Femininum och Maskulinum.

Femininum &
Maskulinum

Mou vu hda hsar

مُحَالْ هَسْرُو حَسْرُو

Mou vu tra hsar

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

” ”

MOU VU HISRI

مُحَالْ هَسْرُو حَسْرُو

Transkription

hundra och elva

hundra och tolv

hundra och tjugio

Från talet **Mou vu ha hisri** (121) börjar talen delas åter igen i både Femininum och Maskulinum hela vägen ända till tusen.

Femininum

Mou vu ha hisri

مُحَالْ هَسْرُو حَسْرُو

Mou vu tre hisri

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

” ” ” ”

Maskulinum

Mou vu hdo hisri

مُحَالْ هَسْرُو حَسْرُو

Mou vu tarte hisri

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

” ”

MOU VU TLETHI hundra och trettio

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

MOU VU ARBI hundra och fyrtio

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

MOU VU HAMCHI hundra och femtio

مُحَالْ هَسْرُو حَسْرُو

MOU VU ICHTI hundra och sextio

مُحَالْ هَلْوَا حَسْرُو

Årets tolv månader på arameiska.

Kthobonoyo: ܟܬܘܒܘܢܘܝܘ

(skriven arameiska)

Toroyo: ܛܘܪܘܝܘܐ

(talade arameiska)

Konun Hroy ܟܘܢܘܢ ܗܪܘܝܐ

Sh'bat ܫܘܒܬܐ

Adar ܐܕܪܐ

Nisan ܢܝܫܢܐ

Iyar ܝܘܪܐ

Hziran ܗܘܘܘܠܐܢܐ

Tammuz ܛܡܘܘܙܐ

Ab ܐܒܐ

Iylul ܝܘܠܘܠܐ

Techrin Qdim ܛܝܚܪܝܢ ܩܕܝܡܐ

Techrin Hroy ܛܝܚܪܝܢ ܗܪܘܝܐ

Kanun Qdim ܟܘܢܘܢ ܩܕܝܡܐ

Konun Haroyo ܟܘܢܘܢ ܗܪܘܝܐ januari (sista Konun)

Sh'bot ܫܘܒܬܐ februari

Odor ܘܕܘܪܐ mars

Nison ܢܝܫܢܐ april

Iyor ܝܘܪܐ maj

Hziron ܗܘܘܘܠܐܢܐ juni

Tomuz ܛܡܘܘܙܐ juli

Ob/Tubakh ܘܒܐ/ܛܘܒܚܟܐ augusti

Iylul ܝܘܠܘܠܐ september

Tichrin Qamoyo ܛܝܚܪܝܢ ܩܐܡܘܝܘܐ oktober (första Tichrin)

Tichrin Haroyo ܛܝܚܪܝܢ ܗܪܘܝܐ november (sista Tichrin)

Konun Qamoyo ܟܘܢܘܢ ܩܐܡܘܝܘܐ december (första Konun)

Årstiderna på arameiska

Sathvo Vinter Konun Qamoyo, Konun Haroyo, Sh'bot

ܫܘܒܬܐ

Rabeh Vår Odor, Nison, Iyor

ܪܒܝܥܐ

Kayto Sommar Hziron, Tomuz, Ob/Tubakh

ܟܝܬܘܐ

Tsherin Höst Iylul, Tichrin Qamoyo, Tichrin Haroyo

ܛܝܚܪܝܢ